

**Nota informativă nr. 350/C
pentru
domnul mareșal Antonescu, Conducătorul Statului
referitoare la cererea Misiunii Militare Aeronautice Germane
de a prelua conducerea apărării aeriene pe teritoriul României**

I. Organizarea actuală a apărării aeriene a teritoriului Regiunii a 3-a Aeriene (teritoriul Munteniei și Dobrogei).

Mijloace:

- a) Aviația de vânătoare de zi: cinci escadrile române, trei escadrile germane de noapte: o escadrilă română, două escadrile germane.
- b) Artileria A.A.
La data actuală: 80 baterii române, 53 baterii germane.
- c) După primirea materialului din rata a doua: 96 baterii române, 48 baterii germane.
- d) Transmisiunile: pânda teritorială (pe bază de telefon) e a noastră, pânda radio e mixtă, pânda specială (aparate de detecție Freya și Würzburg) e deocamdată germană, însă în curs de a fi preluată de noi.

Comandamentul:

German pentru vânătoarea de zi și de noapte, artileria A.A. din zonele Ploiești, Giurgiu, Cernavodă și Constanța.

Român pentru artileria. A.A. din zonele București, Buzău și Mizil.

II. Propunerea Misiunii Militare Aero Germane.

Misiunea Militară Germană intenționează a subordona toate mijloacele de A.A. germane și române unui comandament de divizie A.A. german, ce urmează a sosi în țară,

în cursul lunii iunie (scrisoarea M.M.A.G. anexată în copie*). Deci toate mijloacele de pe teritoriul Regiunii a 3-a Aeriene urmează a trece sub ordinele M.M.A.G., care le va acționa printr-un comandament al vânătorii și unul al artileriei A.A.

III. Propunerea Subsecretarului de Stat al Aerului.

Organizarea de comandament propusă de M.M.A.G. scoate din circuit toate comandamentele române (Subsecretariatul de Stat al Aerului, Statul Major Aero, Comandamentul Apărării Antiaeriene, regiunile aeriene) și însăși Comandamentul de Căpetenie, deoarece M.M.A.G. este subordonat Comandamentului Suprem german.

Chiar în situația actuală, Subsecretariatul de Stat al Aerului apreciază că apărarea antiaeriană a teritoriului național interesează în primul rând comandamentul român.

Față de dozajul mijloacelor, Subsecretariatul de Stat al Aerului propune a se

- Comandamentele locale de A.A. să fie executate de un comandament român, adică apărarea A.A. a Bucurestiului, Buzăului și Mizilului să rămână mai departe sub comandament român, iar Comandamentul A.A. din zonele Constanța, Giurgiu și Cernavodă, să treacă sub comandament român, în măsura în care unitățile respective vor fi primite de A.A. română;

- Comandamentul A.A. Ploiești să rămână sub comandament german, prin faptul că petrolul interesează conducerea generală a războiului;

- Comandamentul de conducere al apărării aeriene a teritoriului să fie Regiunea a 3-a Aeriană, căreia să i se subordoneze atât Comandamentul Vânătorii de Zi și de Noapte (colonel Woldenga), cât și comandamentele A.A. ale punctelor sensibile.

Pentru exercitarea comandamentului, să se atașeze pe lângă Regiunea a 3-a Aeriană un detașament de legătură german, prin intermediul căruia să se lucreze cu comandamentele de A.A. și vânătoare germane.

Am onoarea a supune aprecierii Domniei voastre propunerea de mai sus, cu rugămintea să binevoiți a hotărî.

Se anexează în copie scrisoarea Subsecretariatul de Stat al Aerului nr. 181/C către M.M.A.G. și răspunsul acesteia*.

Subsecretar de stat al Aerului,
General de escadră aviator Gh. JIENESCU

**Domnului general Gerstenberg,
șeful Misiunii Militare Aeriene Germane în România**

Stimate domnule general,

Ca urmare a discuțiilor avute cu dvs. la S.S.A. în ziua de 29 aprilie a.c., referitoare la chestiunea organizării comandamentelor de apărare aeriană a teritoriului Regiunii a 3-a Aeriene, am onoarea a vă ruga să binevoiți a preciza punctul dvs. de vedere.

Situația de fapt la data actuală este următoarea:

- Comandamentul Vânătorii este executat de domnul colonel Woldenga, deci răspunderea apărării aeriene a teritoriului Regiunii a 3-a Aeriene, prin aviația de vânătoare, o are eșalonul superior căruia îi este subordonat (M.M.A.G.).

- Comandamentele de apărare A.A. a centrelor sensibile Ploiești – Cernavodă – Giurgiu sunt germane, deci răspunderea apărării antiaeriene a acestor centre sensibile o are eșalonul superior, căruia îi sunt subordonate aceste comandamente, în spetă M.M.A.G.

- Apărarea locală prin mijloace antiaeriene a centrelor sensibile – București și Buzău – cade în sarcina comandamentelor de A.A. române, deci răspunderea apărării locale prin mijloace A.A. a acestor 2 centre, o are Regiunea a 3-a Aeriană.

Rezultă, din situația de mai sus că M.M.A.G. are răspunderea apărării aeriene, prin aviația de vânătoare, a întregului teritoriu al Regiunii a 3-a Aeriene (inclusiv capitala) și prin mijloace A.A. a centrelor sensibile sub comandament german.

Cum totalitatea centrelor sensibile de pe teritoriul Regiunii a 3-a Aeriene interesează în cel mai înalt grad apărarea națională a României, este necesar ca atât Regiunea a 3-a Aeriană, cât și Comandamentul A.A. să fie în strânsă legătură cu M.M.A.G. pentru a cunoaște măsurile luate de aceasta și planul său de apărare, în scopul de a face la timp, prin S.S.A. Statul Major al Aerului, toate propunerile și sugestiile în legătură cu o cât mai bună apărare a teritoriului, astfel încât Comandantul de Căpetenie, domnul mareșal Antonescu, să poată hotărî la timp, în caz de nevoie, pentru adaptarea la situație a diferitelor măsuri ce s-ar lua în acest sens.

Am onoarea a vă ruga să binevoiți a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere în această chestiune și care este propunerea ce faceți, în sensul clasificării, organizării și definitivării precise a atribuțiilor și răspunderilor fiecărui eșalon de Comandament.

Subsecretar de stat al aerului
General de escadră aviator, GH. JIENESCU

Comandantul Misiunii Aeronautice
 Germane în România
 Br.,B.nr.177/43

București, 25 mai 1943

Către
Subsecretarul de stat al aerului român,
domnul general de escadră aviator Jienescu

Mult stimat domnule general,

La scrisoarea dvs. nr. 181/C din 5 mai 1943, am onoarea a vă comunica mai jos părerea subsemnatului referitor la comandamentul unic al apărării aeriene.

1) Comandantul Vânătorii din România, care cu începere de la 1 iunie 1943 se găsește în toate privințele subordonat Misiunii Aero. Germane din România, are în subordine toate unitățile de vânătoare, de zi și de noapte, germane și române, care au misiunea în primul rând de a apăra zona petrolieră din jurul Ploieștiului, Bucureștiul, Constanța (portul de transbordare), podul de la Cernavodă și portul de transbordare Giurgiu.

2) Referitor la unitățile de A.C.A., care se găsesc în sectorul Regiunii a 3-a fiind dislocate la București, Buzău și Mizil, se găsesc sub Comandament de A.C.A. român, în timp ce unitățile de A.C.A. de la Ploiești, Giurgiu-Russe, Cernavodă-Fetești se găsesc sub comandament german.

! Misiunii Aeronautice Germane din România i se repartizează în primele zile ale lunii iunie un comandament de divizie A.A.

3) Pentru o conducere unică a tuturor unităților de A.C.A. germane și române, amintite în dispozitivul mai sus notat, intenționez de a subordona toate unitățile de A.C.A., din punct de vedere tactic, acestui comandament de divizie. Misiunea cea mai urgentă a acestuia este de a instrui în aceleași condiții și a menține instrucția unităților germane și române, precum și de a menține în stare de funcționare armamentul și aparatura.

Acest comandament de divizie va reprezenta acel comandament, care va înlătura greutățile prezente ale unei conduceri duble și va acționa în așa fel, încât va compensa toate dificultățile.

Comandantul diviziei de A.C.A. va fi inițiat de subsemnatul, după sosirea lui, asupra problemelor ce i se pun, indicându-i o conlucrare cât mai strânsă cu Regiunea a 3-a Aeriană.

Comandamentul de conducere va fi Misiunea Aeronautică Germană din România, care se va muta, dacă situația o va cere, la un post de comandă la Otopeni, pe lângă Comandantul Aviației de Vânătoare în România.

Sper că sunteți de acord cu propunerea mea și rog a mi se trimite în scurt timp un răspuns.

Cu expresia deosebitei mele considerații, al Domniei voastre foarte devotat,
 General (ss) GERSTENBERG

Cabinet

Am onoarea a vă face cunoscute următoarele:

Subsecretariatul de Stat al Aerului a prezentat o notă domnului mareșal prin care arată că Misiunea Militară Aeronautică Germană intenționează să subordoneze toate mijloacele antiaeriene germane și române unui comandament de divizie A.A. german ce trebuie să sosească în țară în cursul lunii iunie a.c.

Față de această cerere a Misiunii Militare Aeronautice Germane subsecretarul de stat al aerului a propus următoarea organizare de comandament:

- Comandamentul aviației de vânătoare să fie executat de Comandamentul german.

- Comandamentele locale A.A. să fie executate de comandamentul român, adică apărarea A.A. a capitalei, Buzăului și Mizilului să rămână mai departe sub comandament român, iar comandamentele A.A. din zonele Constanța, Giurgiu și Cernavodă să treacă sub comandament român în măsura în care unitățile respective vor fi primite de A.A. română.

- Comandamentul A.A. Ploiești să rămână sub comandament german, prin faptul că petrolul interesează conducerea generală a războiului;

- Comandamentul de conducere al apărării aeriene a teritoriului să fie Regiunea a 3-a Aeriană, careia să i se subordoneze atât Comandamentul vânătorii de zi și noapte, cât și comandamentele A.A. ale punctelor sensibile.

- Pentru exercitarea comandamentului să se atașeze pe lângă Regiunea a 3-a Aeriană un detașament de legătură german, prin intermediul căruia să se lucreze cu comandamentele de A.A. și de vânătoare germane.

D.O.
Șeful Cabinetului Militar
Colonel, Radu DAVIDESCU

[Rezoluție]:
De acord cu S.S. al Aerului.
Nu trecem conducerea apărării teritoriului unui comandament străin.
Mareșal ANTONESCU

A.M.R. fond M.R. - Cabinetul Militar al Conducătorului Statului, dosar 13, filele 32-33.

Către
Comandamentul Aero German în România
Domnul general maior Gerstenberg

La adresa dumneavoastră nr. 177 din 25 mai 1943, am onoarea a vă face cunoscută hotărârea domnului mareșal Antonescu, cu privire la organizarea comandamentului pentru apărarea aeriană a teritoriului național:

I. Apărarea aeriană a teritoriului trebuie să revină în întregime regiunilor aeriene care, prin organizarea noastră, sunt răspunzătoare de apărarea teritoriului respectiv și

căroră li se subordonează, din punct de vedere operativ, toate comandamentele și unitățile ce concură la apărarea acestui teritoriu.

Ca urmare, pentru Regiunea a 3-a Aeriană, pe teritoriul căreia acționează unități germane și române și pentru realizarea unui comandament unitar, toate comandamentele germane și române trebuie să fie subordonate acesteia, din punct de vedere operativ.

2. Comandamentul aviației de vânătoare de zi și de noapte va fi executat de comandament german.

3. Comandamentele locale de artilerie antiaeriană vor fi executate de comandamente române pentru București, Buzău, Mizil, Ziliștea și de comandamente germane, cele de la Giurgiu, Cernavodă și Constanța, urmând ca și acestea din urmă să treacă sub comandamente române, în măsura în care unitățile respective vor fi primite de a. a. română.

4. Comandamentul artileriei antiaeriene Ploiesti va rămâne sub comandament german prin faptul că petrolul interesează conducerea generală a războiului.

5. Serviciul de aparate de detecție electromagnetice va rămâne sub comandament german și va lucra în legătură cu serviciul de pândă român.

6. Pentru exercitarea comandamentului de către Regiunea a 3-a Aeriană, Comandamentul Aero German în România este rugat să atașeze pe lângă comandamentul Regiunii a 3-a Aeriene un stat major de legătură, prin intermediul căruia va lucra cu comandamentele și unitățile germane.

Față de hotărârea domnului mareșal Antonescu, rugăm să binevoiți a da și dumneavoastră dispozițiile de urmare.

Subsecretar de stat al aerului,
General de escadră aviator Ch. JIENESCU

Șeful Statului Major al Aerului,
General aviator R. ENESCU

A.M.R., fond Statul Major al Aerului, dosar 570, fila 59.

195

Comandamentul Aviației Germane în România

7 iulie 1943

Mult stimate domnule mareșal,

În ziua de 7 iulie 1943, domnul general Hansen, însărcinat de Înalțul Comandament al Armatei Germane, v-a înfățișat necesitățile bănești pentru executarea măsurilor de apărare a regiunii petroliere Ploiești și a orașului București. Rezultatul convorbirii domniei voastre cu domnul general Hansen mi-a fost comunicat de dânsul.

Domnul general Hansen mi-a comunicat, domnule mareșal, că domnia voastră i-ați spus, în repetate rânduri, că nu sunteți ținut la curent asupra îmbunătățirii măsurilor de apărare, realizată prin aducerea de noi forțe.

Deoarece, la 2 iulie domnul general Șteflea, din partea Marelui Stat Major, iar la 5 iulie domnul general Jienescu, din partea Ministerului Aerului și-au exprimat în scris aceeași nemulțumire, am ajuns la concluzia că nu e vorba de o nemulțumire trecătoare, ci de imputări pe care guvernul român le face cu prea mare ușurință și care pot dăuna în mod

durabil înțelegerii așa de strânse de până acum, între autoritățile militare germane și cele române.

Pentru a se menține colaborarea fără greutate de până acum și pentru a se clarifica definitiv neînțelegerile, vă trimit în anexă o listă* a diferitelor convorbiri avute, cu datele lor și a diferitelor scrisori trimise, din care domnia voastră, domnule mareșal, veți putea vedea că v-am ținut continuu la curent, fie pe domnia voastră personal, fie serviciile dumneavoastră, asupra schimbărilor sau îmbunătățirilor ce au avut loc în apărarea aeriană, din toamna 1942, de când am luat comanda. Vă mai amintesc că v-am prezentat și următoarele persoane, pentru a vă raporta asupra unor anumite chestiuni speciale: Comandantul Sud-Estului - general Löhr; Comandantul Vânătorii de Noapte - general de aviație Kammhuber și locotenent colonel Kalck Conducătorul Inspectoratului German al Apărării Pasive - director de minister dr. Knipfer; Comandantul Aviației de Vânătoare din România - colonel Woldenga; Șeful Comitetului Economic al Petrolului - doctor Ringer.

De asemenea, au mai fost și numeroși alți experți care s-au întreținut în mod curent cu domnul general Jienescu.

În legătură cu aceasta, îmi permit să menționez, mult stimat domnule mareșal, că întărirea apărării aeriene a fost condiționată în mod forțat de schimbarea situației tactice în Mediterana și în Est.

Această schimbare va influența în mod continuu apărarea spațiului românesc și de aceea va atrage după ea și modificările în sumele de bani necesare ei.

Îmi permit să atrag atenția încă și asupra următoarei măsuri luate de mine:

De când am luat comanda, m-am străduit fără încetare, pe baza experienței câștigate, să interesez și autoritățile conducătoare române pentru planurile de construcții de interes comun german-român.

După discuții mai lungi cu domnul vicepreședinte al consiliului, am reușit să-l conving să însărcineze pe domnul general Marinescu cu executarea lucrărilor pentru apărare contra schijelor în Ploiești, după cum, după discuții cu domnul general Jienescu, am reușit să-l conving să însărcineze pe domnul colonel Niculescu cu reorganizarea aviației de vânătoare de noapte.

Din aceste fapte, puteți vedea, domnule mareșal, în ce măsură am încercat să vă îndeplinesc dorințele, și în ce măsură autoritățile românești au fost ținute la curent cu îmbunătățirile și întăririle apărării antiaeriene.

Pe mine personal, ca om și ca soldat m-au atins în mod dureros imputările făcute domnului general Hansen, în legătură cu scrisorile mai sus citate ale autorităților românești, cu atât mai mult, cu cât, de când am preluat comanda, am socotit ca cea mai înaltă îndatorire a mea să fac tot ce-mi stă în putință, pentru colaborarea româno-germană.

Cu expresia deosebitei mele considerațiuni, rămân, mult stimat domnule mareșal, al Domniei voastre devotat

General GERSTENBERG

A.M.R., fond M.R. - Cabinetul Militar al Conducătorului Statului, dosar 13, filele 37-39.

* Nu se publică

198

Statul Major al Aerului

nr. 1519 T din 17 iulie 1943

Către Regiunea a 3-a Aeriană, Stat Major

Am onoarea a vă trimite în copie, scrisoarea nr. 650 din 13 iulie 1943, adresată de domnul ministru subsecretar de stat al Aerului Comandantului Aero German în România și care a fost determinat de următoarea propunere a acestuia:

Comandantul Aero German în România a propus ca comandantul Diviziei 5 A. A. Germană nou sosit la Ploiești, care are la activul său o bogată activitate în acest război, să viziteze personal și unitățile române de a. a. care nu se găsesc la centrele sensibile de sub comanda sa, în scopul ca să cunoască situația instrucției și funcționării tuturor unităților și astfel să dea îndrumările sale pentru a se folosi experiența sa de către toate unitățile.

La această propunere domnul ministru subsecretar de stat al aerului a răspuns cu scrisoarea alăturată, ca aceste vizite să fie făcute prin însoțirea comandanților respectivi de comandantul Diviziei 5 A. A. germană, bineînțeles atunci când acesta ar aprecia și va voi să cunoască unitățile noastre.

Față de cele de mai sus, urmează ca dumneavoastră să luați legătura cu comandantul Aero German în România pentru a exista o perfectă înțelegere.

Șeful Statului Major al Aerului,
General aviator Ramiro ENESCU

Șeful Secției Operații,
Maior Barbu PĂUNESCU

A.M.R., fond Statul Major al Aerului, dosar 570, fila 64.

Către
Comandamentul Aero German în România
Stimate Domnule general,

La scrisoarea dumneavoastră nr. 326/43 secret de comandament din 3 iulie a.c., am onoarea a vă comunica următoarele:

S-a răspuns la scrisoarea dumneavoastră la nr. B177/43 secret de comandament din 25 mai 1943 cu nr. 1131 din 5 iulie a.c.; în ceea ce privește propunerile dumneavoastră din scrisoarea nr. 326/43, pot să vă comunic domnule general, că vă mulțumesc pentru bunăvoința pe care întotdeauna ați arătat-o față de nevoile de instrucție ale aeronauticii române și care în cazul concret de mai sus se manifestă prin grija ce aveți pentru ca unitățile și comandamentele noastre de a. a. să cunoască cu un ceas mai devreme învățămintele însușite de a. a. germană din experiențele războiului aerian din Vest și pe care comandantul Diviziei 5 A.C.A., colonelul Kuderna, este dispus să ni le transmită și nouă.

În acest scop, vom da ordine domnule general, ca la inspecțiile ce se vor face unităților și comandamentelor de a. a. române de către comandantul a. a. române, domnul general Popescu și comandantul Regiunii a 3-a Aeriene, generalul Vasiliu Gheorghe, să fie însoțit de către colonelul Kuderna și ofițeri din Statul Major al Aerului, în modul acesta putându-se face schimbul de idei și de învățăminte scoase din experiența deja făcută de arma a. a. germană și aducându-se modificările ce se vor găsi necesare, în raport cu aceste învățăminte, procedeele de acțiune și chestiunilor tehnice în legătură cu instrucția.

Dealtfel, Statul Major de Legătură, ce urmează a fi atașat pe lângă Regiunea a 3-a Aeriană, poate servi de asemenea ca un mijloc în plus pentru difuzarea învățămintelor de care vorbiți în scrisoarea dumneavoastră.

Mulțumindu-vă încă odată pentru neprețuitul dumneavoastră concurs ce nu s-a dezmințit nici de data aceasta, vă rog primiți, domnule general, asigurarea deosebitei considerații ce vă port.

Subsecretar de Stat al Aerului,
General de escadră aviator (ss) Gheorghe JIENESCU

**Notă pentru
domnul ministru subsecretar de stat al aerului**

La ordinul dumneavoastră în rezoluție, pus pe adresa Comandamentului Aero German în România, nr. 699 – 1943, referitor la subordonarea unităților de aviație și A.C.A. germane Comandamentului Regiunii a 3-a Aeriene, am onoarea a refera:

1. Prin adresa nr. 699/1943, Comandamentul Aero German în România ne face cunoscut că, conform dorinței domnului mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, printr-o înțelegere reciprocă între forurile competente germane și române, s-a hotărât ca apărarea aeriană a zonei petroliere Ploiești să cadă în sarcina aeronauticii germane. Ca urmare, apărarea A. A. Ploiești a fost încredințată comandamentului Diviziei 5 A. A. germană, care are în subordine atât unitățile germano-române de la Ploiești, cât și unitățile germane de la Giurgiu și Constanța.

2. Cum apărarea aeriană a teritoriului revine în întregime regiunilor aeriene respective care, prin organizarea ce o au, sunt răspunzătoare de apărarea teritoriului respectiv, urmează ca toate comandamentele și unitățile respective ce concură la apărarea teritoriului să fie subordonate regiunii aeriene respective. Ca urmare, Statul Major al Aerului rămâne la părerea sa, că atât Comandamentul Aviației de Vânătoare German din România, cât și Comandamentul Diviziei 5 A. A. germană, cu toate unitățile în subordine, să fie subordonate din punct de vedere operativ Regiunii a 3-a Aeriană.

3. Prin această organizare și subordonare se respectă atât hotărâre domnului mareșal Antonescu, cât și hotărârea Comandamentului Suprem german ca apărarea aeriană a regiunii petroliere să fie încredințată unui comandament german.

Șeful Statului Major al Aerului,
General aviator Ramiro ENESCU

242

Nr.3241/44

24 august 1944,ora 01,55

**Telegramă
căt̄re**

Generalul de aviație Gerstenberg, Comandantul Aviației Germane în România,
spre știință,
Generalul German pe lângă Comandamentul de Căpetenie al Armatei Române,
Comandamentul Etapelor Ucraina de Sud, Amiralul Marea Neagră,
Ministrul Germaniei, prin generalul Gerstenberg

Din ordinul Führer-ului: